

УДК 654.197

© **Сяргей Венідзіктаў**
 начальнік кафедры сацыяльна-гуманітарных
 дысцыплін Магілёўскага інстытута МУС
 (Беларусь), кандыдат філалагічных навук,
 дацэнт

© **Sergei Venidiktov**
 Head of the Social and humanitarian disciplines
 dept. of the Mogilev Institute of the Ministry
 of Internal Affairs, PhD in philology,
 Associate Professor
 e-mail: venidiktov@institutemvd.by

СПАДАРОЖНІКАВАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ Ё КАМУНІКАЦЫЙНАЙ ПРАСТОРЫ АРАБСКАГА СВЕТУ

У артыкуле асэнсоўваецца значэнне ў прасторы міждзяржаўнай камунікацыі спадарожнікавых тэлеканалаў арабскага свету. Аналізуецца дзейнасць тэлекампаній *Al Arabiya, Al Manar, Al Resalah, Iqraa, Abu Dhabi TV, сеткавых структур MBC Group, Abu Dhabi Media, Al Alam News Network, Arab Radio and Television Network*. Сцвярджаецца, што спадарожнікавыя тэлеканалы садзейнічаюць згуртаванню аўдыторыі макрарэгіёна, ствараючы ў медыясферы цэльны вобраз мусульманскай цывілізацыі, спрыяюць захаванню культурнай ідэнтычнасці тэрытарыяльна раз'яднаных дыяспар, фарміраванню іх станоўчага іміджу, а таксама адэкватнага інфармацыйнага вобраза заходняй цывілізацыі ў сьвядомасці нацыянальных аўдыторый. З іншага боку, частка медыяструктур арыентуецца на абвастрэнне міжнацыянальных супярэчнасцей, правацыраванне росту канфліктнасці, адкрытага ваеннага супрацьстаяння, што актывізуе дэзынтэграцыйныя тэндэнцыі ў грамадстве.

Працэсы эканамічнай інтэграцыі дзяржаў арабскага свету заканамерна патрабуюць адэкватнага медыйнага суправаджэння, стварэння камунікацыйнай асновы для супрацоўніцтва. У палітычнай прасторы рэгіёна цікаvasць уяўляе Ліга арабскіх дзяржаў, інфармацыйнае адзіства якой вызначаецца дзейнасцю сродкаў масавай камунікацыі, якія кампенсуюць прабелы ў фармальнай міждзяржаўнай камунікацыі. Зняцце праблемы тэхналагічнага і камунікацыйнага адставання дазволіла звярнуцца да пытанняў пабудовы новай інфармацыйнай інфраструктуры камунікацыйнага ўзаемадзеяння ў макрарэгіёне, а распаўсюджванне арабскай мовы ў медыясферы

сведчыць аб росце палітычнага і ідэалагічнага ўплыву дзяржаў Блізкага Усходу. У камунікатыўнай прасторы новага фармату, якая аформілася пасля «арабскай вясны», узрастае значэнне сродкаў масавай камунікацыі традыцыйнага фармату, якія могуць ліквідаваць прабелы дамінуючай цяпер інтэрнэт-камунікацыі і пераадолець яе фрагментарнасць. У першую чаргу, гаворку варта весці пра тэлевізійнае вяшчанне, якое ў арабскім свеце функцыянуе ва ўмовах паскоранага развіцця.

Перыяд досыць аўтаномнага станаўлення медыйных сістэм рэгіёна скончыўся ў 1969 г., калі быў заснаваны Вяшчальны саюз арабскіх дзяржаў (Arab States Broadcasting Union — ASBU). У 2009 г. ASBU афіцыйна запусціў Мультымедыйную спадарожнікавую сетку абмену (Multimedia Exchange Network Over Satellite — MENOS), якая дазволіла аптымізаваць сістэму размеркавання інфармацыйных рэсурсаў. У 1976 г. па рашэнні Лігі арабскіх дзяржаў (пагадненне было падпісана ў Каіры ў 1974 г. міністрамі сувязі і тэлекамунікацый 21 краіны) была створана Арабская арганізацыя спадарожнікавай сувязі (Arab Satellite — Arabsat). Праўда, спатрэбілася 10 гадоў для таго, каб адзіная спадарожнікавая сістэма пачала рэальна функцыянаваць. Сістэма кіравання арганізацыяй са штаб-кватэрай у Рыядзе ўключае Генеральную Асамблею, Савет дырэктараў і Выканаўчы орган. Нягледзячы на шэраг палітычных супярэчнасцей паміж арабскімі дзяржавамі, якія адбіваюцца на фінансаванні і арганізацыйным узаемадзеянні, Arabsat і зараз застаецца найбольш уплывовай структурай, аб'ядноўваючы больш за 20 дзяржаў. У рэгіёне дзейнічаюць і іншыя арганізацыі — напрыклад, Арабская асацыяцыя грамадскіх і камерцыйных вяшчальнікаў (Association of Public Service and Commercial Broadcasters) з цэнтрам у Тунісе, якая ўключае больш за 20 сапраўдных удзельнікаў і столькі ж назіральнікаў.

Спадарожнікавае тэлебачанне адкрыла новую эпоху ў гісторыі медыя краін Арабскага Усходу, зрабіўшы даступным ва ўсім свеце вяшчанне арабскіх каналаў і стварыўшы новыя ўмовы канкурэнтнага ўзаемадзеяння. Менавіта з'яўленне спадарожнікавага тэлебачання з'яўляецца ключавым фактарам і пераломным момантам у развіцці ў арабскім рэгіёне журналістыкі ў яе сучасным разуменні [1]. Множнасць і патрэба ў канкурэнцыі (як унутры рэгіёна, так і ў міжнароднай прасторы) прымусілі СМІ адмовіцца ад архаічнага фармату прагакольнай фіксацыі навін з дзяржаўных структур, перайсці да выканання сваіх сацыяльных функцый.

Колькасць спадарожнікавых каналаў, якія вяшчаюць на арабскай мове, імкліва расце і складае ўжо каля 400; сярод іх большая частка прадстаўлена

дзяржаўнымі медыяструктурамі. Дзейнічаюць як агульнапалітычныя, так і спецыялізаваныя каналы (эканамічныя (Aliqitjadi), жаночыя (Hiyar TV), музычныя (Rotana TV), рэлігійныя (Al Resalah), спартыўныя і інш.). У 1991 г. у Лондане была зарэгістравана першая ў арабскім свеце прыватная спадарожніковая тэлекампанія «Блізкаўсходні вяршальны цэнтр» (Middle East Broadcasting Center — MBC Group), якая з 2002 г. працуе ў Дубаі (Аб'яднаныя Арабскія Эміраты). На сёння MBC Group уключае 11 тэлеканалаў: MBC 1 (сямейны), MBC 2 і MBC MAX (кругласутачная трансляцыя кіно), MBC 3 (дзіцячы), MBC 4 (жаночы), MBC Action (серыялы і кіно), MBC Persia (кругласутачная трансляцыя кіно ў персідскім дубляжы), MBC Bollywood Persia (кругласутачная трансляцыя індыйскага кіно ў арабскім дубляжы), Wanasah (кругласутачны музычны канал), MBC Drama (кругласутачная трансляцыя кінадрам). MBC Group таксама ўключае 2 радыёстанцыі: MBC FM і Panorama FM. Карэспандэнцкія пункты MBC Group створаны ў Каіры, Бруселі, Іерусаліме, Тунісе, Амне, Парыжы і Вашынгтоне. Як паказвае прыклад MBC Group і Al Jazeera, буйныя арабскія СМІ маюць тэндэнцыю набываць выгляд сеткавай структуры, якая прадугледжвае развіццё розных медыяфарматаў.

Са з'яўленнем у Катары канала Al Jazeera ў 1996 г. аўдыторыя Арабскага Усходу атрымала магчымасць усвядоміць уласную суб'ектнасць у інфармацыйнай прасторы, голас краін «трэцяга свету» ў сусветным эфіры загучаў як роўны голасу Захаду. Al Jazeera змагла зацікавіць вядучыя сусветныя медыя новым падыходам да адлюстравання падзей у рэгіёне (у прыватнасці, парушэннем негалоснай забароны на крытыку палітычных рэжымаў арабскіх краін і абмеркаванні рашэнняў іх лідэраў). Улічваючы, што Al Jazeera з'яўляецца аб'ектам шматлікіх даследаванняў і шырока прадстаўлена ў сучасным навуковым дыскурсе, звернемся да аналізу дзейнасці іншых арабскіх тэлевізійных сетак. Напрыклад, з 2003 г. у складзе MBC Group ажыццяўляе вяршанне тэлеканал Al Arabiya («умераная альтэрнатыва Al Jazeera»), арганізаваны ў Дубаі з прыцягненнем сродкаў сям'і Харыры (Ліван), інвестараў з Саудаўскай Аравіі, Кувейта і іншых краін Персідскага заліва. Існуе меркаванне, што члены каралеўскай сям'і саудзітаў заснавалі гэты медыярэсурс на прынцыпах, цалкам процілеглых палітыцы Al Jazeera — у падтрымку «ўмераным» арабскім рэжымам. У праграмных дакументах канала паказана, што ён «створаны для задавальнення патрэб арабскай аўдыторыі ў надзейнай, актуальнай і аб'ектыўнай інфармацыі» (пераклад наш. — С. В.) [цыт. па: 2, с. 155]. Нягледзячы на гэта, у 2004 і 2006 гг. канал часова забараняўся ў Іране, а ў 2017 г. брытанская рэгулюючая арганізацыя OFCOM

выкарыстала цензуру, каб не дапусціць распаўсюджвання матэрыялаў, якія змяшчалі інтэрв'ю з ахвярай катаванняў у Бахрэйне.

Зараз канал мае 19 прадстаўніцтваў па ўсім свеце і вялікі штат карэспандэнтаў. Напрыклад, ток-шоу «Праз акіян» (Across the Ocean), дзе абмяркоўваюцца пытанні палітыкі ЗША ў дачыненні да арабскага свету, трансліюецца з Вашынгтона. У праекце «Чацвёртая ўлада» (The Fourth Estate) прадстаўлены агляд заходніх СМІ з акцэнтам на абмеркаванні падзей, якія маюць дачыненне да Блізкага Усходу. Сацыяльна-палітычная праграма «З Іраку» (From Iraq) адлюстроўвае наступствы ваенных канфліктаў у Іраку з пункту гледжання простых грамадзян. Інфармацыйнае вяртанне Al Arabiya ўключае праекты палітычныя, фінансава-эканамічныя, культурныя, спартыўныя, аналіз падзей на міжнароднай арэне, у ісламскім свеце і інш. З 2004 г. працуе інфармацыйны інтэрнэт-партал Al Arabiya, дзе размяшчаюцца матэрыялы на арабскай, англійскай (з 2007 г.) мовах, фарсі і ўрду (з 2008 г.). Таксама створаны бізнес-партал www.alarabiya.net (на арабскай мове), які аператыўна публікуе інфармацыю з рэгіянальных рынкаў, спрыяючы развіццю эканамічнай кампетэнтнасці аўдыторыі.

З 2000 г. вяртае праз спадарожнік на ўсё арабскі свет ліванскі канал Al Manar, які характарызуецца відавочнымі радыкальнымі шыцкімі памкненнямі. Пры гэтым існуюць адрозненні ў падачы інфармацыі на мясцовым (выключна для Лівана) і на міжнародным узроўнях: у панарабскім фармаце канал фармальна прытрымліваецца нейтралітэту ў палітычных і рэлігійных пытаннях. Аднак у шэрагу еўрапейскіх краін Al Manar заблакіраваны пасля абвінавачванняў у антысіянісцкай, антыізраільскай і антыамерыканскай прапагандзе і ў сувязях з партыяй «Хезбала». У ЗША канал абвешчаны тэрарыстычным. Падчас Ліванскай вайны 2006 г. офіс тэлекампаніі ў Бейруце ў абыход нормам міжнароднага права зведаў напады ваенна-паветраных сіл Ізраіля. У 2012 г. былі заблакіраваны мабільныя дадаткі Al Manar, размешчаныя ў Playmarket кампаніі Google і AppStore кампаніі Apple.

У структуры вяртання Al Manar па 25 % адводзіцца навінам, ток-шоу, кінафільмам і серыялам, а таксама музычным праектам. Інфармацыйны адзел канала атрымлівае навіны, у тым ліку праз агенцтвы Reuters, Associated Press, Agence France Presse і Deutsche Presse Agentur, іранскія FARS і IRNA. Выпускі навін на арабскай мове выходзяць у эфір восем разоў на дзень, на англійскай і французскай — па аднаму разу на дзень. Удзельнікамі аналітычных праектаў выступаюць журналісты, эксперты, пісьменнікі, палітыкі, прадстаўнікі артадаксальных групак і даследчыкі ісламу, якія абмяркоўваюць актуальныя пытанні палітыкі, рэлігіі, культу-

ры на рэгіянальным і глабальным узроўнях. Музыкае прома-відэа, якім запаўняюцца паўзы ў эфіры Al Manag, як правіла, накіравана на падтрымку «Хезбалы», падкрэсліваючы важнасць узброенага супрацьстаяння Ізраілю, услаўленне пакутніцтва, распаўсюджванне антыамерыканізма (пры гэтым Al Manag быў першай тэлестанцыяй, якая асудзіла тэрарыстычную атаку 11 верасня 2001 г.), крытыку Ізраіля і сіянізму і да т. п. Таксама ў эфіры гучаць заклікі ахвяраваць грошы «Хезбале», лозунгі на арабскай і англійскай мовах, іўрыце. Такім чынам, аб'ектыўнасць як асноватворная характарыстыка інфармацыйнага вяшчання ў палітыцы Al Manag адсутнічае: «Мы паказваем толькі ахвяр, а не агрэсара <...>. Al Jazeera нейтральная, а Al Manag стаіць на баку Палестыны...» (пераклад наш. — С. В.) [3].

Ісламскі спадарожнік тэлеканал Al Resalah («Пасланне») з цэнтральным офісам у Каіры працуе з 2006 г., пакрываючы вяшчаннем Блізкі Усход, Паўночную Афрыку і частку Еўропы. Асноўнай мэтай канала называецца кансалідацыя мусульманскага грамадства, стварэнне платформы для дыялогу па розных сацыяльных, рэлігійных, эканамічных пытаннях. Першапачаткова Al Resalah арыентаваўся на маладзёжную частку арабскай аўдыторыі, затым пашырыў уплыў за кошт англамоўнага вяшчання, імкнучыся не дапусціць распаўсюджвання экстрэмісцкай ідэалогіі і скажэння сутнасці ісламу.

У 1998 г. пачаў вяшчанне канал Iqaa, мэтавай аўдыторыяй якога з'яўляюцца прадстаўнікі мусульманскіх суполак, якія пражываюць у немусульманскіх краінах Еўропы, Аўстраліі і Паўночнай Амерыкі: «Імкненне захаваць сваю мову і культуру з'яўляецца моцным стымулам для арабаў-мусульман, што эмігрыравалі ў Заходнюю Еўропу, для развіцця сістэмы нацыянальных СМІ за мяжой. З той жа прычыны арабскія дзяржавы культывуюць свае міжнародныя (панарабскія) медыя, распаўсюджваючы ўплыў на арабскія дзяспары па-за межамі арабскага свету» (пераклад наш. — С. В.) [4, с. 22]. Праз асветніцкія праекты і тлумачэнне палажэнняў ісламу канал імкнецца да інтэграцыі мусульман у супольнасці заходняга тыпу, да сцвярджэння талерантнасці і цярпімасці да прадстаўнікоў іншых рэлігій. Асноўная частка вяшчання адводзіцца інфармацыйным і асветніцкім праектам.

Яшчэ раней, у 1993 г., пачала працу сетка Arab Radio and Television Network (ART) з цэнтрам у Саудаўскай Аравіі. Першапачаткова яна ўключала 4 каналы: агульнапалітычны, спартыўны, дзіцячы і канал мастацкіх фільмаў. На працягу апошніх дзесяцігоддзяў колькасць каналаў то павялічвалася, дасягаючы 20, то скарачалася да 8–10,

праграмы для іх (серыялы, кіно, дакументалістыка, забаўляльныя праекты і інш.) ствараліся сеткай вытворчых аб'яднанняў ART у Еўропе і ў краінах Блізкага Усходу. Сетка валодае самай буйной у рэгіёне бібліятэкай арабскага кіно. Істотная асаблівасць ART — прынцыповая адмова ад інфармацыйна-аналітычнага кантэнту, што дазваляе пазбегнуць праблем з уладамі, але абмяжоўвае аўдыторыю ў задавальненні інфармацыйных патрэб.

У 2007 г. у Аб'яднаных Арабскіх Эміратах пачала дзейнічаць афіцыйная медыйная арганізацыя ўраду Абу-Дабі — Abu Dhabi Media (ADM), якая ўключае 18 падраздзяленняў у тэлекамунікацыйнай, друкаванай і інтэрнет-галінах. Нягледзячы на фінансавую падтрымку з боку дзяржавы, ADM карыстаецца досыць шырокай рэдакцыйнай і структурна-функцыянальнай свабодай. ADM арыентуецца як на задавальненне ўнутраных інфармацыйных патрэб краіны, так і на дасягненне камерцыйнага ефекту праз дзейнасць у арабскім свеце, падтрымліваючы партнёрскія адносіны са шматлікімі замежнымі структурамі. У кастрычніку 2008 г. Abu Dhabi Media абвясціла аб стварэнні ў Абу-Дабі Медыязоны — гарадку плошчай 200 тыс. м² для працы замежных медыякампаній. CNN, Harper Collins, BBC, The Financial Times, Thomson Reuters Foundation і іншыя ўплывовыя медыя адкрылі тут свае прадстаўніцтвы, пачаўшы рэалізацыю адукацыйных медыяпраграм для арабскіх студэнтаў. Зараз у склад ADM уваходзяць тэлевізійныя каналы Abu Dhabi TV, Abu Dhabi Al Emarat, Abu Dhabi Sports Channel, Drama TV, National Geographic Abu Dhabi, радыёстанцыі Emarat FM, Abu Dhabi FM, Star FM, Abu Dhabi Classic FM і Radio Mirchi.

Уплывовы тэлеканал Abu Dhabi TV, які ўваходзіць у склад ADM, быў заснаваны яшчэ ў 1969 г., з 1992 г. ён ажыццяўляе спадарожнікавае вяшчанне. Вядомасць канал атрымаў у 2003 г. дзякуючы падрыхтоўцы для СМІ Захаду матэрыялаў аб ваеннай кампаніі ў Іраку. Ужо праз некалькі месяцаў пасля пачатку працы ў складзе ADM Abu Dhabi TV займаў 7–8 месца ў рэйтынгу арабскіх спадарожнікавых каналаў. Акрамя блізкаўсходняга рэгіёну, канал даступны глядачам у Паўночнай і Паўднёвай Амерыцы, Еўропе, Аўстраліі. Кожныя тры гадзіны тэлекампанія рыхтуе выпускі навін, пры гэтым у эфірнай сетцы ўласная прадукцыя складае каля 60 % (палітычныя, культурныя, забаўляльныя, дакументальныя і іншыя праекты).

Дзяржаўная медыякарпарацыя Ірана IRIB кантралюе сеткавы тэлеканал навін Al Alam News Network (AANN), заснаваны ў 2003 г. Сусветная аўдыторыя канала дасягае 300 млн (найбольшая колькасць глядачоў

засяроджана ў дзяржавах Персідскага заліва і Міжземнаморскага рэгіёна), спадарожнікавае вяршанне даступна на пяці кантынентах. Інфармацыйныя бюро AANN дзейнічаюць у Тэгеране, Бейруце, Багдадзе. У адрозненне ад большасці іншых тэлеканалаў, AANN даступны ў Іраку праз наземныя станцыі. Кантэнт вяршання ўключае палітычныя праекты, аналітычныя і дзелавыя праграмы, спартыўныя трансляцыі і г. д. Таксама дзейнічае англамоўны сайт, які адрэгуе навіны і забяспечвае іх распаўсюджванне ў максімальна аб'ектыўным фармаце. У кантэксце напружанасці ў сусветнай і рэгіянальнай геапалітычнай прасторы, а таксама ўзрастання ролі арабскіх медыя ў палітычных працэсах дзейнасць AANN па захаванні ўстойлівасці інфармацыйнага асяроддзя рэгіёна ўяўляе асаблівую цікавасць. Напрыклад, AANN актыўна адлюстроўваў ваенную аперацыю ЗША ў Іраку, фарміруючы стаўленне да яе, у першую чаргу, саміх іракскіх грамадзян. У 2006 г. канал рыхтаваў рэпартажы аб падзеях 33-дзённай вайны паміж Ізраілем і Ліванам, у 2008–2009 гг. — аб ваенным канфлікце ў сектары Газа, рэпрэзентуючы іранскі пункт гледжання на падзеі (у 2009 г. два супрацоўнікі іерусалімскага бюро AANN былі асуджаны ізраільскім судом на 2 месяцы турэмнага зняволення за парушэнне патрабаванняў ваеннай цензуры).

Такім чынам, уплыў медыяструктур арабскага свету ўзрастае паралельна з павелічэннем уплыву мусульманскай цывілізацыі: палітычнае «абуджэнне» рэгіёна, які за апошнія дзесяцігоддзі стаў арэнай грамадска-палітычных і ваенных працэсаў, што маюць сур'ёзны наступствы для ўсёй сусветнай цывілізацыі, рэзка павысіла каштоўнасць масавай інфармацыі з Блізкага Усходу, прадвызначыла з'яўленне новых глабальных актараў у медыясферы, прыцягнула ўвагу сусветнай грамадскасці (і адпаведна, аўдыторыі сусветных СМІ). Дзейнасць уплывовых медыяструктур арабскіх дзяржаў прыводзіць да дваякіх наступстваў. З аднаго боку, спадарожнікавыя тэлеканалы садзейнічаюць згуртаванню аўдыторыі рэгіёна, прадстаўляючы ў медыясферы цэльны вобраз мусульманскай цывілізацыі, які выходзіць за межы асобных нацыянальных яго складнікаў: «Змест пераважнай большасці тэлепраграм сведчыць аб імкненні краін Арабскага Усходу станоўча ўплываць на этнаканфесійныя адносіны ў Заходняй Еўропе. Панарабскія і панісламскія СМІ прыкладаюць намаганні для таго, каб стварыць станоўчы вобраз ісламу і арабскай культуры ў цэлым у вачах заходняй супольнасці і станоўча ўплываць на этнаканфесійныя адносіны ва ўсім свеце» (пераклад наш. — С. В.) [2, с. 157]. Міжнароднае вяршанне арабскага тэлебачання спрыяе захаванню культурнай ідэнтычнасці тэрытарыяльна раз'яднаных дзяспар,

стварэнню іх станоўчага іміджу, а таксама фарміраванню адэкватнага інфармацыйнага вобраза заходняй цывілізацыі ў святломасці нацыянальных аўдыторый [5]. З іншага боку, тэлеканал Al Manar і падобныя яму менш уплывовыя медыяструктуры арыентуюцца на абстрактнае міжнацыянальных супярэчнасцей, працацыраванне росту канфліктнасці, адкрытага ваеннага супрацьстаяння, што актывізуе зваротныя, дэзынтэграцыйныя тэндэнцыі.

Спіс асноўных крыніц

1. Виниченко, В. М. Феномен «Аль-Джазиры» на ближневосточном и глобальном информационных рынках / В. М. Виниченко // Науч. ведомости Белгород. гос. ун-та. Сер. Гуманитарные науки. — 2014. — № 13 (184). — С. 156–166.
2. Пую, А. С. Современное арабское телевидение как посредник в диалоге культур / А. С. Пую, А. А. Садыхова // Россия и мусульманский мир. — 2013. — № 11 (257). — С. 153–157.
3. Goldberg, J. Are terrorists in Lebanon preparing for a larger war? [Electronic source] / J. Goldberg // The New Yorker. — 2002. — Oct. 14. — Mode of access: https://www.webcitation.org/5gbVkEx6J?url=http://www.jeffreygoldberg.net/articles/tny/a_reporter_at_large_in_the_par.php. — Date of access: 22.01.2019.
4. Пую, А. С. Арабское телевидение: от регионализации к глобализации / А. С. Пую, А. А. Садыхова // Вестн. Москов. ун-та. Сер. 10. Журналистика. — 2012. — № 6. — С. 8–23.
5. Венидиктов, С. В. Медиакоммуникация в развитии евразийского пространства: стратегический ресурс интеграции : монография / С. В. Венидиктов. — Минск : БГУ, 2018. — 263 с.

Satellite television in the communication space of the Arab world

The article interpreted the value of the Arab world satellite channels in the interstate communication space. The activity of broadcasters Al Arabiya, Al Manar, Al Resalah, Iqraa, Abu Dhabi TV, networks MBC Group, Abu Dhabi Media, Al Alam News Network, Arab Radio and Television Network analyzed. It is alleged that the satellite TV channels contribute to the unity of the audience, presenting the whole image of the Muslim civilization in media sphere, contributing to the preservation of the cultural identity of geographically fragmented diaspora, to the creation of its positive image, to the formation of an adequate information image of the Western civilization. On the other hand, some media focuses on the aggravation of interethnic contradictions, conflicts growth, open military confrontation that activates the disintegrative tendencies.